

Motion till riksdagen

1987/88:Sk41

av Rosa Östh m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:91 om skatten på
alkoholdrycker

Arbetet för att bekämpa alkoholmissbruket och minska den totala alkoholkonsumtionen måste bedrivas ständigt och på flera fronter. För att alkoholpolitiken skall vara trovärdig måste den vara konsekvent. Beslut i olika delfrågor skall tillsammans skapa ett entydigt mönster.

Det finns i det här sammanhanget anledning att framhålla 1977 års alkoholpolitiska beslut som togs i riksdagen i stor enighet. Där betonades särskilt det förebyggande arbetet såsom friskvård, informationsinsatser och verksamhet riktad till vissa grupper skolungdomar, tonårsföräldrar m. fl. De åtgärder som därefter vidtogs påverkade människornas attityder till alkohol och ledde under ett antal år till en klar minskning av den totala alkoholkonsumtionen. Den senaste statistiken på området visar emellertid att den nedåtgående trenden har brutits. Särskilt noterbar är uppgången av starkölskonsumtionen, vilket speglar det faktum att öl och speciellt starköl är den stora "innedrycken" bland ungdomar i dag.

Det finns tyvärr flera tecken som tyder på att medvetenheten hos ungdomsgenerationen om alkoholens skadeverkningar åter har minskat. En sådan trend måste med olika medel motarbetas.

Utöver vad som tidigare nämnts, innebär 1977 års alkoholpolitiska beslut att skatteinstrumentet skall användas som ett aktivt alkoholpolitiskt instrument. Det betyder bl. a. att priserna på alkoholdrycker skall vara höga och följa den allmänna prisutvecklingen. För att alkoholbeskattningen skall uppfattas som trovärdig av allmänheten, har vid flera tillfällen efterlysts ett system som mer än det nuvarande är relaterat till alkoholhalten.

I proposition 1987/88:91 föreslås vissa förändringar av alkoholbeskattningen. De föreslagna åtgärderna kan enligt vår uppfattning skapa vissa incitament för val av alkoholsvaga drycker. Vi tillstyrker höjningen av skatten på starköl och spritdrycker liksom sloandet av skatten på lättöl. Vad gäller borttagandet av skatten på lättöl anser vi emellertid att åtgärden vunnit i trovärdighet om beskattningen av läskedrycker samtidigt slopats. Att så inte blir fallet kan av naturliga skäl av många uppfattas som stötande. Vi förutsätter att denna fråga blir belyst vid behandlingen av propositionen och att förslag om slopande av skatt på läskedrycker görs aktuell som ett nästa steg.

I propositionen föreslås också att en introduktion av alkoholsvaga lättviner skall underlättas genom en lägre beskattning än övriga lättviner. Med

gällande system, där en del av skatten är relaterad till priset i stället för till alkoholhalten, uppmuntras konsumtion av billiga men förhållandevis alkoholstarka viner.

Vi tillstyrker också detta förslag. Med betraktande av det konsumtionsmönster vi kan se anser vi att det mesta talar för att det nya lättvinet i huvudsak kommer att nyttjas av personer som redan tidigare är vinkonsumenter. Vi tror att många kan komma att välja en övergång till ett alkoholsvagt lättvin om priset blir konkurrenskraftigt.

Från en del håll har emellertid uttryckts oro för att den nya vinprodukten vid introduktionen kan komma att få en så positiv propaganda att nya grupper, framför allt bland ungdomar, kan lockas till alkoholkonsumtion. En sådan risk kan givetvis inte helt förbises.

Som tidigare framhållits i motionen måste alkoholpolitiken drivas på flera fronter samtidigt. Det är således angeläget att ett opinionsbildande arbete bedrivs kontinuerligt bl. a. genom att resurser ställs till skolans och folkrörelsernas förfogande. Därutöver är det viktigt att centralt initierade landsomfattande kampanjer genomförs med vissa mellanrum.

Mot bakgrund av vad som ovan nämnts om befarade risker i samband med att det nya lättvinet kommer ut på den svenska marknaden vill vi anföra följande: I enlighet med vad som tidigare föreslagits i centermotioner anser vi att centralt initierade och stödda kampanjer mot alkoholmissbruket skall genomföras med vissa mellanrum. Mycket talar för att det nu kan vara rätt tidpunkt för en dylik kampanj.

Det finns anledning att med extra uppmärksamhet följa och studera hur det nya lättvinet kommer att påverka konsumtionsmönstret, speciellt vad gäller ungdomsgruppen. Efter en period på förslagsvis två år bör en utvärdering redovisas för riksdagen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om en alkoholpolitisk kampanj,
2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utvärdering av vilka konsumtionsmönster som utvecklas till följd av det alkoholsvaga lättvins introduktion på den svenska marknaden.

Stockholm den 1 mars 1988

Rosa Östh (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Jan Hyttring (c)

Kersti Johansson (c)